

## Kario geno nepraradusių lietuvių žaidimas – rąstplėšis



Žmogaus ūgio šviežiai nužievintas gelsvas rąstas stiprių rankų švystelėtas lengvai pakyla į orą. Jam net nepasiekus žemės iš skirtingų pievos pusių viena į kitą išbėga dvi pusnuogių vyrų komandos. Dar akimirka ir žaidėjai visa jėga trenkiasi į priešininkus. Netrukus lietaus skalaujami kūnai susipina į vieną didelį kamuolį. Užverda nuožmi kova.

Taip festivalyje „Mėnuo juodaragis“ prasidėjo Lietuvoje vos keletą kartų per metus vykstantis rąstplėšio žaidimas. Žaidimas, kuriame kasmet dalyvauti susirenka vis daugiau dalyvių, o žiūrovų neišbaido net ir pliaupiantis lietus.

### Senasis karių žaidimas, kuriame svarbiausia ne jėga

Lietuviškų ristinųjų federacijos prezidentas Tomas Gervė sako, kad rąstplėšis yra komandinio žaidimo pradžia. „Rąstplėšis yra Šiaurės Europoje žinoma komandinio sporto užuomazga. Tik vietoj kamuolio naudojamas rąstas“, – teigia senųjų sporto žaidimų tradicijų tęsėjas. Rąstplėšis pristatomas kaip senovės karių tradicija. Jis lavina gebėjimą dirbti komandoje ir susitarti tarpusavyje, kaip panaudoti taktiką ir veikti drauge. Pasak T.Gervės, jėgos elementas šiame žaidime yra labai svarbus, tačiau tikrai nėra lemiantis veiksnys. „Jeigu komanda tarpusavyje nesukoordinuoja veiksmų – jėgos elementas nieko neduoda. Išradingesni, labiau koordinuoti laimi ir rąstą nutempia kur reikia“, – dėmesį atkreipia Lietuviškų ristinųjų federacijos prezidentas.

### Taisyklės paprastos, bet dėl to lengviau netampa

Rąstplėšis, kaip ir kiti senieji jėgos žaidimai, neturi griežtų taisyklių. Kaskart susibūrus jas galimas pritaikyti prie esamos situacijos. Tiek pasunkinti, tiek palengvinti ar tiesiog sukurti netikėtumo faktorių. Žaidimas vyksta stačiakampio formos aikštelėje. Iš jos turėtų būti pašalinti akmenys, šakos. Šiek tiek pasunkinant žaidimą galima aikštelę numatyti šlapioje pievoje arba pelkėje. Aikštelės galuose paguldomas daiktas, pvz., skydas arba pažymima nedidelė vieta, kuri atstos „vartus“. Suburiamos dvi komandos, kurios narių skaičius nėra ribojamas. Optimalus variantas, jeigu jas sudaro po 8–10 žaidėjų. Visi komandos nariai išsirikiuoja tiesia linija palei aikštelės galinę ribą. Pagrindinis žaidimo įrankis yra 2–3 metrų ilgio rąstas. Jis gali būti nežievintas, tačiau svarbu, kad šakos būtų nukirstos prie pat kamieno. Norint pasunkinti žaidimą, rąstą galima nužievinti, sušlapinti vandeniu arba įtepti aliejumi. Komandoms išsirikiavus, teisėjas aikštės viduryje į orą išmeta rąstą. Vyrai link jo bėgti gali pradėti tik šiam palietus žemę.

### Žaisti reikia pusnuogiams

Kiekvienos komandos tikslas – rąsto galu pasiekti priešininkų komandos skydo metalinį centrą. Jeigu paliečiama rąsto vidurinė ar kita dalimi arba rąsto galas paliečia skydą, bet ne jo antskrydį – taškas neskaičiuojamas. Kovoje negalima spirti, smūgiuoti, užlaužti rankų ar kojų, smaugti, draskyti, naudoti kovų menų. Galimos imtynės, bet be laužimų ar kitų žalojančių veiksmų. Rąstą galima apsikabinti, užgulti kūnu, stumti, traukti. Skydą galima uždengti savo kūnu ir taip stengtis apsaugoti nuo priešininko. Imtynės ir susirėmimas leidžiami tik bendroje kovoje dėl rąsto. Atskiros dviejų žmonių kovos yra draudžiamos. Jeigu rąstas prispaudė vieną iš žaidėjų arba jam gresia trauma – patys žaidėjai arba teisėjas laikinai stabdo žaidimą. Visi atsitraukia nuo rąsto per tam tikrą atstumą ir po ženklo vėl viską pradeda iš naujo. Žaidėjai rungtisiasi basi. Patogumo dėlei ir be viršutinių drabužių. Patartina taip pat nusiimti auskarus, grandinėles ir kitus papuošalus.

## Lietuviai mėto rąstą, o afganistaniečiai – jautį

Jėgos žaidimai iki šiol populiarūs kai kuriose pasaulio šalyse, o ypač atšiauriose vietovėse. Analogai iki šių dienų išlikę tiek Šiaurės Kaukaze, tiek Vidurinėje Azijoje. Tai daugiau piemenų tradicija. Pvz., Šiaurės Kaukaze vyrai turi prikimštą ožio skūrą. O pats žaidimas vyksta labai panašiai – vieni iš kitų bando atimti ožį. Afganistane iki šių dienų yra išlikusi puštūnų tradicija, kuomet afganistaniečiai negyvą jautuką bando vienas iš kito atimti, kol iš jo nieko nelieka.

T. Gervė sako, kad svarbu atgaivinti senuosius lietuvių žaidimus, tarp jų ir rąstplėšį. Vyro nuomone, tam yra net kelios priežastys. Pirmoji priežastis – tokio tipo paveldo išsaugojimas padeda formuoti kultūrinį identitetą ir atrasti mūsų pačių išskirtinumą. Antroji priežastis, kodėl verta žaisti senuosius žaidimus, – fizinis aktyvumas. „Liaudies sporto tradicijos nėra profesionalios. Iš principo kovoti gali bet kas. Kuo daugiau žmonių pabando, tuo daugiau gauna gerų emocijų, o nuolat praktikuodami įgyja pasitikėjimo savimi ir sustiprėja psichologiškai“, – teigia T.Gervė. [619 words]

[Write your translated notes here. Use the questions to help you](#)

### Questions about the festival

1. Why is it in the news?
2. What is it?
3. Where is it played?
4. How is it played?
5. What are the rules?
6. Who are the players?
7. What do they wear?
8. Why play this game, what's its value?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....





## Example summary

The Mėnuo Juodaragis music festival is in the news because it's about log-rolling, not something normally associated with a music festival. It's increasingly popular with more & more people participating in Lithuania.

It's a game for warriors, but strength is not the most important thing. This team game developed in Northern Europe – only a log is used, not a ball.

The rules are few and simple. They can be changed each time it's played, according to where it's played. The pitch, a rectangular playing field, could be a wet meadow or even a swamp – just to make it more difficult. The team of 8 –10 men lines up on their boundary goal line, with their “goal” – a shield with a “dot” in the middle. The ref throws the log in the air and when it lands, they all rush towards it. The log itself is about 2 -3 metres long, it can be peeled of its bark, wetted with water or oiled but it can't have branches or handholds on it so that it is difficult to carry.

The objective is to touch the tip of the log to the opposing team's gate, i.e. the “dot” in the middle of the shield. The log can be carried, hugged, rolled, pulled and pushed. The players must not fight, kick, hit, break limbs, strangle, scratch, use martial arts. Wrestling is allowed but only in a joint fight for the log. Players don't wear anything on their feet nor outer clothing and it's advisable to remove any earrings, chains or other jewellery.

There's a long tradition of power games like log stealing, not just in Northern Europe. In the North Caucasus and Central Asia they play a similar game using stuffed goatskin, and in Pashtun, Afghanistan, they play a similar game using a dead bull.

It is important to revive old games like these because they strengthen cultural identity and uniqueness. Folk sports are non-professional, anyone can “fight” to become more self-confident and stronger physically.

[332 words]

## The Game of Lithuanians who have not lost their warrior gene is Log Robbery



A human-sized, freshly peeled yellowish log is easily lifted into the air by strong arms. Before he even reaches the ground, two teams of half-naked men run towards each other from opposite sides of the meadow. Another moment and the players hit their opponents with all their might. Soon, the bodies washed away by the rain tangle into one big ball. A fierce battle ensues.

This is how the game of log robbery, which takes place only a few times a year in Lithuania, began at the "Mėnuo duduaragis" festival. A game in which more and more participants come together every year, and the spectators are not scared even by the pouring rain.

The old game of warriors, where strength is not the most important thing.

The president of the Lithuanian Trotting Federation, Tomas Gervė, says that log pulling is the beginning of a team game. "Log pulling is the beginning of a team sport known in Northern Europe. Only a log is used instead of a ball," says the continuation of the old traditions of sports games. Logging is presented as an ancient warrior tradition. It develops the ability to work in a team and agree with each other on how to use tactics and work together. According to T. Gervė, the element of strength is very important in this game, but it is certainly not a decisive factor. "If the team does not coordinate their actions with each other, the element of force does nothing. The more resourceful, more coordinated ones win and drag the log where it needs to be", - points out the president of the Lithuanian Trotting Federation.

The rules are simple, but that doesn't make it any easier

Logging, like other old power games, does not have strict rules. Each time they come together, they can be adapted to the current situation. Both to make it difficult and to make it easier or just to create a surprise factor. The game takes place on a rectangular field. Stones and branches should be removed from it. Making the game a little more difficult, you can predict the pitch in a wet meadow or swamp. An object such as a shield is placed at the ends of the pitch or a small spot is marked to represent the 'gate'. Two teams are formed, the number of members of which is not limited. Optimal option if they consist of 8-10 players. All team members line up in a straight line along the back boundary of the pitch. The main game tool is a 2-3 meter long log. It can be unbarked, but it is important that the branches are cut right next to the trunk. To make the game more difficult, the log can be peeled, wetted with water or oiled. After the teams line up, the referee throws a log into the air in the middle of the field. Men can start running towards him only after he touches the ground.

Half-naked people need to play

The goal of each team is to reach the metal centre of the opposing team's shield with the tip of the log. If the middle or other part of the log is touched, or the end of the log touches the shield, but not its attack, the point is not counted. During a fight, you must not kick, hit, break your arms or legs, strangle, scratch, or use martial arts. Wrestling is possible, but no breaking or other injurious actions. The log can be hugged, laid with the body, pushed, pulled. The shield can be covered with your body to try to protect yourself from the opponent.

Wrestling and grappling are allowed only in a joint fight for the log. Individual fights between two people are prohibited. If the log has pressed one of the players or is in danger of injury, the players themselves or the referee temporarily stop the game. Everyone backs away from the log at a certain distance and starts all over again after the sign. Players compete barefoot. For comfort and without outerwear. It is also advisable to remove earrings, chains and other jewellery.

Lithuanians throw a log, and Afghans throw a bull

Power games are still popular in some parts of the world, especially in harsh areas. Analogues have survived to this day both in the North Caucasus and in Central Asia. It is more of a shepherd tradition. For example, in the North Caucasus, men have stuffed goat skin. And the game itself is very similar - each other tries to take the goat away from the other. In Afghanistan, a Pashtun tradition has survived to this day, when Afghans try to take the dead bull away from each other until there is nothing left of it.

T. Gervé says that it is important to revive the old Lithuanian games, among them log-stealing. According to the man, there are even several reasons for this. The first reason is that preservation of this type of heritage helps to form cultural identity and discover our own uniqueness. The second reason to play old games is physical activity. "Folk sports traditions are not professional. In principle, anyone can fight. The more people try, the more they get good emotions, and with constant practice they gain self-confidence and become stronger psychologically", says T. Gervé. [900 words]